Kennis, visie en risico-inschatting van de patiënt rond preventie.

Haio: VERMEULEN Marlies , U.G.
Promotor: WILLEMS Sara , U.G.
Praktijkopleider: DE MEULDER Pieter , VONK Elisabeth

Context: Als arts wordt van ons verwacht dat we steeds meer aandacht aan preventie besteden. Met het ontstaan van de Gezondheidsgids van Domus Medica werd een mooi theoretisch concept omgezet in de praktijk. De invoering is echter niet altijd zo gemakkelijk gebleken. Bovendien horen we de laatste jaren ook steeds vaker stemmen opgaan om bepaalde preventieve onderzoeken opnieuw af te schaffen.

Onderzoeksvraag: In deze Masterproef werd zowel de kennis als de risico-inschatting van de patiënt rond preventie bevraagd. Bovendien werd ook gekeken of er een verband is tussen beide. Daarnaast werd ook geanalyseerd of er bepaalde demografische kenmerken (leeftijd, geslacht, aantal jaren woonachtig in België en opleidingsniveau) in verband kunnen worden gebracht met het kennisniveau en het al dan niet correct inschatten van het eigen risico.

Methode: Er werden 121 vragenlijsten ingevuld door patiënten tussen de 45 en 75 jaar. 73 deelnemers kwamen daarna terug om een persoonlijk preventieplan te laten opstellen a.d.h.v. het GMDplus. De gegevens uit de enqu?te werden geanalyseerd en daarna gekoppeld met de resultaten uit het persoonlijk preventieplan. Het literatuuronderzoek werd uitgevoerd volgens het watervalsysteem.

Resultaten: De globale kennis rond preventie is laag met een gemiddelde score van 49,8%. De vrouwelijke deelnemers scoren gemiddeld iets hoger dan de mannen (52,6% vs. 45,5%). Er werd vooral een zeer lage score genoteerd op de kennisvragen rond hart- en vaatziekten (38,7%). De kennis stijgt naarmate het opleidingsniveau hoger is. Deze kennisgradi?nt kan echter niet doorgetrokken worden naar de deelnemers met een universitair diploma. Er zijn grote verschillen inzake de inschatting van het eigen risico op de verschillende domeinen. Minder dan de helft van de deelnemers schat zijn risico op hart- en vaatziekten correct in. Voor borst- en darmkanker daarentegen is de inschatting veel vaker wel correct (respectievelijk 77,5% en 91,4%). Algemeen kunnen we stellen dat patiënten vaker hun risico overschatten dan onderschatten. Het overgrote deel van de deelnemers vindt preventie belangrijk, maar bijna 40% werd nog nooit aangesproken over preventie door de huisarts.

Conclusie: Tot op heden is slechts in zeer beperkte mate onderzoek gedaan naar de kennis van de patiënten rond preventie. Uit deze Masterproef werd geconcludeerd dat de kennis rond preventie van hart- en vaatziekten, borstkanker en darmkanker eerder aan de lage kant is. De lage scores op het onderdeel hart- en vaatziekten kunnen mogelijks verklaard worden doordat er momenteel nog geen nationaal screeningsprogramma georganiseerd wordt. Er is beperkte evidentie om te pleiten voor voldoende informatieverstrekking rond preventie. Belangrijk is hierbij om in de toekomst te focussen op informatie rond hart- en vaatziekten. Bovendien zal een extra inspanning nodig zijn om patiënten met een lage scholingsgraad en oudere patiënten (65+) te bereiken. Die informatieverstrekking kan waarschijnlijk ook best gebeuren via de huisarts die als vertrouwenspersoon rekening houdt met alle facetten van de patiënt en zo een belangrijke beschermende rol heeft tegen overscreening.